SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:522

av Lars Beckman (M)

Stängning av fordonsregistret för allmänheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stänga fordonsregistret för allmänheten för att försvåra för den organiserade brottsligheten i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att komma till rätta med de tilltagande problemen med organiserad brottslighet är med rätta en av de allra viktigaste frågorna. Här krävs kraftfulla åtgärder för att bekämpa och lagföra kriminella och den tidigare M-ledda regeringen har genomfört många kraftfulla åtgärder som kommer att göra skillnad i brottsbekämpningen på kort och lång sikt. Men samtidigt som vi arbetar med detta hjälper vi kriminella med att tillhandahålla uppgifter om var de kan finna potentiellt stöldgods. Via Transportstyrelsens fordonsregister kan vem som helst enkelt få reda på vem som äger en bil och adressen till ägaren. Det är till och med så att Transportstyrelsen tillhandahåller information om fordon som används av olika externa nättjänster som gör det möjligt att anonymt hitta var ett fordon kan finnas, till och med kopplat till karttjänster. Detta är ett system som är tämligen unikt för Sverige. Försäkringsbolagen varnar regelbundet exempelvis fyrhjulingsägare för att förvara fordonet i anslutning till bostaden eftersom det är så enkelt för förövare att ta reda på var fordonens finns uppställda via offentliga register.

I de flesta andra länder i EU är det endast myndighetspersoner som har tillgång till sådan information, enligt den internationella bilistorganisationen FIA (Fédération Internationale de l'Automobile).

I takt med att bilarna blivit mer stöldsäkra sker stölder exempelvis genom att nycklar stjäls i hemmet eller genom att kriminella söker upp ägare och tilltvingar sig nycklar med våld. Det är också vanligt att ligor söker upp fordon för att tillskansa sig kostsamma reservdelar. Även andra fordon, såsom skogs- och lantbruksmaskiner, är drabbade.

Ofta försvinner fordonen ut ur landet. När de försvunnit är det svårt för svenska myndigheter att göra någonting. En undersökning som gjordes 2019 av Skop för KAK visar att de flesta svenskar vill stänga fordonsregistret. Frågan som ställdes var: ”Anser du att fordonsregistret skall vara öppet för alla eller endast för myndigheter som har giltiga skäl att hantera uppgifterna?” Nästan tre av fem svenskar (58 procent) anser att fordonsregistret bara skall vara öppet för myndigheter med giltiga skäl att hantera uppgifterna. En minoritet (42 procent) anser att registret skall vara öppet för alla.

Mot bakgrund av detta finns det anledning att se över den svenska modellen och införa begränsningar i fordonsregistret i fråga om vem som får ta del av uppgifterna. För handel och försäkringsbolag skulle man kunna ha ett certifieringsförfarande, men i övrigt borde transportregistret stängas för allmänheten.

Riksdagens utredningstjänst (dnr 2025:522) skriver följande:

Ett annat sätt att begränsa tillgången till uppgifter om fordonsägare – utan att begränsa möjligheten att få ut sådana uppgifter från Transportstyrelsen – är att inskränka grundlagsskyddet för söktjänster som offentliggör personuppgifter, i enlighet med vad som föreslås i betänkandet Personuppgifter och mediegrundlagarna (SOU 2024:75). En sådan ordning skulle bland annat innebära att lagstiftaren får möjlighet att reglera ett område som i dag omfattas av grundlagsskydd. Det skulle även möjliggöra tillämpning av redan befintlig lagstiftning och EU-förordningar. Därmed skulle dataskyddsförordningen och dataskyddslagen (2018:218) i praktiken bli tillämpliga på de aktörer som omfattas av regleringen.

De ovan nämnda exemplen visar på möjliga sätt att reglera en sådan fråga, förutsatt att en sådan reglering bedöms vara motiverad och lämplig. Exemplen är inte avsedda att vara uttömmande. Vilken lagändring som bedöms mest ändamålsenlig beror bland annat på en rättslig och politisk avvägning av behovet av skärpta regler, samt hur detta behov ska vägas mot andra intressen – exempelvis att tillhandahålla fordonsuppgifter i syfte att

kontrollera ägande- eller förfoganderätt vid omsättning av fordon. Detta är dock en komplex fråga som kräver en mer omfattande analys och faller utanför ramen för det aktuella uppdraget.

Lars Beckman (M)